

DI[O]GEN

pro kultura magazin pro culture magazine

www.diogenpro.com

SPECIAL BOOK OF PROCEEDINGS EDITION No. 1

01.09.2015

BOOK OF PROCEEDINGS

I International Symposium on
Culture of Remembrance

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO

Bosnia and Herzegovina

DI[O]GEN
pro kultura magazin pro culture magazine

“Culture of Remembrance: Twilight or New Awakening”

Map of Bosnia and Herzegovina showing ethnic distribution (1991 census)
Legend:
- Muslim
- Croat
- Serb
- Other
- Areas of ethnic majority (1991 census)
- Croat
- Muslim
- Serb
- Other

Areas of ethnic majority (1991 census)
- Croat
- Muslim
- Serb
- Other

International University of Sarajevo
12—13 April, 2014 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

CULTURE OF REMEMBRANCE

Book of proceedings

I INTERNATIONAL SYMPOSIUM “Bosnia and Herzegovina – Culture of remembrance: *Twilight or new Awakening*“

Editors

Sabahudin Hadžialić
Alma Jeftić

Publisher

DIOGEN pro culture magazine
Special book of proceedings edition No. 1
Pg. 252

Design - DTP
DIOGEN pro culture magazine

Print
Media biro & My copy
Sarajevo

ISSN 2296-0937 (print)
ISSN 2296-0929 (online)
2015

**I INTERNATIONAL SYMPOSIUM
CULTURE OF REMEMBRANCE**

**“Bosnia and Herzegovina – Culture of remembrance:
Twilight or new Awakening“**

***I MEĐUNARODNI SIMPOZIJ
KULTURA SJEĆANJA***

**„Bosna i Hercegovina – Kultura sjećanja:
Sumrak ili Novo buđenje“**

***И МЕЂУНАРОДНИ СИМПОЗИЈ
КУЛТУРА СЈЕЋАЊА***

**„Босна и Херцеговина – Култура сјећања:
Сумрак или Ново буђење“**

Abstracts live video here:
<http://www.diogenpro.com/symposium-12-13-april-2014.html>

Organised by

Sabahudin Hadžialić MSc, Editor in chief, DIOGEN pro culture magazine, USA
Alma Jeftić M.A., Psychology Program, International University of Sarajevo

Program Committee

1. Prof. dr. Ismet Dizdarević, professor emeritus,
University of Sarajevo
2. Prof. Dr. Nerzuk Ćurak, Coordinator of Postgraduate Program, Professor at Faculty of Political Sciences, University of Sarajevo
3. Prof. Dr. Dragan Popadić, Department of Psychology, Faculty of Philosophy, University of Belgrade
4. Drago Vuković, PhD, Associate Professor at Faculty of Philosophy, University of East Sarajevo
5. Assoc. Prof. Dr Hasan Korkut, Dean of Faculty of Business and Administration,
International University of Sarajevo
6. Assist. Prof. Dr Jasmina Šoše Selimotic, Fordham University, New York, USA
7. Assist. Prof. Dr Aliye Fatma Mataraci, Social and Political Science Program, International University of Sarajevo
8. Assist. Prof. Dr Barbara Ann Brown, English Language and Literature Program, Faculty of Arts and Social Sciences, International University of Sarajevo
9. Assist. Prof. Meliha Teparic, Visual Arts and Visual Communication Design Program,
International University of Sarajevo
10. Sabahudin Hadžialić MSc; Editor in chief, DIOGEN pro culture Magazine, USA
11. Alma Jeftić M.A., Psychology Program, International University of Sarajevo

Organisational committee

1. Samira Begman, DIOGEN pro culture Magazine, USA
2. Goran Vrhunc, DIOGEN pro culture Magazine, USA
3. Senior Assistant Almasa Mulalic, M.A., English language and literature Program, International University of Sarajevo
4. Alma Jeftić M.A., Psychology Program, International University of Sarajevo
5. Sabahudin Hadžialić MSc; Editor in chief, DIOGEN pro culture Magazine, USA

Support staff: Alma Pašalić, Ajla Huseinović (NGO Altruist LIGHT) and Kasim Aydin (IUS), Berivan Kirmizisac (IUS)

Papers

Contents

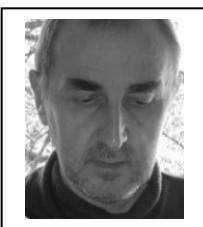
1. Nicolas Moll - “When A Man Does Good...”: Representations of Help and Rescue in Movies about the 1992-1995 War in Bosnia and Herzegovina	7
2. Adis Elias Fejzić – Addis – “Stećak:A(dis)continuity of resurrection of the art of <i>stećak</i>	19
3. Lejla Panjeta – “Interpretation of View in Cinema: Bosnian Film from 1997 to 2013”	29
4. Azra Mehić, Mehmet Can, Jasmin Jusufović – “Red Jacket with a Hood”	37
5. Danis Fejzić – “Affirmation of “ugly” art and its role in the culture of memory”	45
6. Srđan Šušnica – “Culture of oblivion or remembrance: Conversion of the city identity”	53
7. Mario Katić – “War of Architecture: Creating New Places of Competing memory in Bosnia and Herzegovina”	79
8. Vahida Đedović, Sladana Ilić – “Miner of Husino” – statue, now and then”	91
9. Dževad Drno, Benjamina Londrc – “Damnatio Memoriae – Spaces of Memory”	99
10. Džemal Sokolović - “Remembrance for the Future: 1914 – 2014”	103
11. Mirko Bilandžić, Danijela Lucić – “Controversy over the Sarajevo assassination – Is it a terrorist act?”	129
12. Nedžad Novalić – „Sarajevo assassination in our memory (interpretation of the Sarajevo assassination in an example of elating / removal of Monument to Franz Ferdinand and Gavrilo Princip)“	141
13. Ismet Dizdarević – „Negation of scientific truth on cultural past by defence mechanisms“	149
14. Dragomir, Vuković – „ Historical and contemporary dimensions of the phenomenon of hatred in the former Yugoslavia and Bosnia and Herzegovina“	167
15. Alma Jeftić – „From Divided Memories to Divided Discourse: How Many Historical Truths Exists in Bosnia-Hercegovina“	173
16. Sabahudin Hadžalić – „Twilight of Remembrance in Bosnia-Hercegovina- Examples of Bugojno & Skopje „Donji Vakuf“	187

17. Marius Chelaru – „Knowing through culture – an important step to accept one to each other and to deal better difficult moments“ 201

**Radovi učesnika Simpozijuma
Dostavljeno na jeziku autora
(bez engleskog prijevoda)**

18. Srđan Puhalo – „Koliko su vjernici u Bosni i Hercegovini spremni na pomirenje“ 209
19. Mirjana Nadaždin Defterdarević „Kultura sjećanja u kontekstu definisanja I tumačenja pravnih vrijednosti“ 229
- 20. Ladislav Babić – „Kultura sjećanja ili nekultura zaborava“ 239**

**Radovi učesnika Simpozijuma
dostavljeni na jeziku autora
(bez engleskog prijevoda)**

Kultura sjećanja ili nekultura zaborava

Babić Ladislav, freelancer
Hrvatska, 40000 Čakovec, Ivana Zajca 5

ladislavbabic@gmail.com

Sažetak

U radu se relativizira spoznaja povijesnih činjenica, posebno ako se koriste u procesima indoktrinacije građana, te se kao oblik spoznaje značajniji za humanistički i što manje konfliktni razvoj društva razmatra pouka koju historija pruža. Nasuprot činjeničnom saznanju koje širi spoznajne vidike, humanizam gradi etičku dimenziju čovjeka, temeljeći njegove postupke, a samim time i „oblik stvari koje dolaze“ – našu zajedničku budućnost. Slobodan narod ili slobodna država ničim ne garantiraju slobodu svih jedinki; ako je svaki pojedinac slobodan, onda je i društvo kojega je dio zbilja slobodno. Kao kontrapunkt nastanku carstava, država i društvenopolitičkih sistema koji se tijekom povijesti svako malo mrve u prah, proteže se tanka - tim ne manje čvrsta - „zlatna nit“ humanističkog sazrijevanja čovječanstva, kojemu doprinos daju njegovi ponajbolji članovi. Evolucija, kako biološka tako i socijalna, nije demokratski proces – ne zahvaća sve odjednom i ne daje svima podjednako. Manjina stanovnika ove planete su zaista *Homo sapiensi*, a uzme li se u obzir i etika onda još i manje. Upravo ta činjenica treba motivirati prebacivanje pažnje s činjeničnog na humanističke aspekte povijesne spoznaje, dakako, ne zanemarujući uzročno posljedične povezanosti povijesnih zbivanja i njihovog kontekstualnog tumačenja. Tek kad utjecaj povijesnih naravoučenja na oplemenjevinaje psihologije pojedinaca usmjeri iste u humanističkom smjeru, moći ćemo zaista reći da je historija Magistra Vitae – učiteljica života. U tom smjeru – vodeći računa da je autor laik u povijesnim pitanjima - treba gledati i utjecaj ovog rada na njegove čitaoce. Naravno, ukoliko ih bude.

Ključne riječi: povijest, spoznaja, naravoučenje, etika, humanizam

Kultura sjećanja ili nekultura zaborava

Na simpoziju koji svojom tematikom uključuje kulturu sjećanja, planirao sam govoriti o nečemu što će možda većina sudionika nazvati upravo protivno – „nekulturom zaborava“. Otprilike se povodim za meni bliskim, *Einsteinovim* stavovima:

„Kad sam već kod tog predmeta da kažem i koju riječ o najgorem izrodu života krda, o meni omrznuutoj vojsci. Kad je netko u stanju sa zadovoljstvom marširati strojevim korakom, ja ga već prezirem: veliki je mozak dobio zabunom, jer za to bi mu bila potpuno dovoljna i leđna moždina. Ta civilizacijska sramota zvana vojska morala bi nestati što je moguće prije. Junaštvo po naredbi, besmisleno nasilje i slijepo rodoljubništvo, kako ja sve to silno mrzim, kako mi je rat niska i mrska rabota; prije bih se dao sasjeći na komade negoli sudjelovati u tom bijednom činu.“

Na tragu toga su i sva moja promišljanja i shvaćanja povijesti, posebno njenog dijela uzrokovanog nasiljem a ne evolutivnim razvojem. Mada shvaćam da - u izuzetnim okolnostima - nasilje može biti inducirano kao još jedino mogući obrambeni mehanizam građana protiv postupaka vladajućih

elita krajnje nehumane vlasti, ili društvenopolitičkog sistema. Odavno sam zamijetio kako uz sve ostale, posjedujem jednu bitnu intelektualnu falingu odnosno manu. Radi se o izuzetno slaboj memoriji; zaljubljenici informatičkih uređaja rekli bi kako posjedujem vrlo mali RAM ili ROM, ili kako li već sve ne zovu memoriju svog hardvera. Istovremeno sam, ispočetka podsvjesno a kad mi je ta spoznaja dopuzala do svijesti i racionalno, shvatio kako bih taj manjak trebao na neki način preobraziti sebi u prid, želim li na bilo koji način da me okolina ne smatra rođenim idiotom. Svaki pisani izričaj, baš kao i svaki živi razgovor, sadrže sem sijaset slova, riječi i rečenica te, naravno, teme kojom se bave - i suštinu o kojoj govore. Dakako, i zaključak, eksplisitni ili implicitni, direktno ili posredno iskazan - naravoučenje koje je očito ili ga moraš izvući iz konteksta cijelog teksta, odnosno razgovora. Čitamo li, primjerice, neku knjigu koja na umjetnički način raspravlja o etici zločina i zločinaca, zaključio sam, nakon uživanja u fabuli, kako mi nakon nekog vremena ona sasvim iščezava iz sjećanja, međutim ostaje naravoučenje. Recimo: zločin se ne isplati – kazna (gotovo) uvijek slijedi - a zločinac je najčešće psihički defektna ili nečim frustrirana osoba. Pročitao sam u životu hrpu knjiga, što stručnih (studirao sam fiziku), što beletristike, no ako poželite sa mnom raspravljati o gotovo bilo kojem naslovu iz moje oveće biblioteke (realne ili virtualne, smještene u umu), teško ćete se razočarati. Slično je i sa doživljajima iz vlastitog života, od kojih mi u sjećanju ucrtavaju dublje tragove tek neki, koji su me se očito psihički jako dojmili. Povijest mog života, ispisana vlastitim rukom, obuhvaćala bi vrlo mali broj stranica, sa vjerojatno još manje detalja. Kad je tome već tako, a jeste, možete tek misliti koliko mi je u glavi ostalo od svekolike povijesti svijeta i regije – a time i BiH – koju sam bilo slušao od osnovne preko srednje škole ili djelomično doživio na svojoj koži, do vlastitih lutanja po tekstovima koji su me neobavezno zanimali.

Možda vas zaprepasti moj zaključak, da povijest za suvremene generacije ima mnogo manji značaj negoli joj se pridaje. Dakako da fakti o zbivanjima, a posebice naravoučenja koja možemo iz njih izvući – posebno ovo poslijednje - moraju ostati sačuvani za buduće naraštaje, ne toliko da oni steknu formalno znanje o prošlim događajima koliko da očvrsnu inače tanku nit humanističkog morala koja prožima prosječnog čovjeka. Po mom skromnom mnijenju, postoji tanka, neprekinuta „zlatna nit“ koja prožima našu vrstu od njenih začetaka do dana današnjega, a koju pažljivi štoci djela naših predaka i proučavatelji historije mogu zapaziti – naravno, ako tome prilaze bez dogmatizama, predubjeđenja ili *baconovskih* (*Francis Bacon*) *idola*, odnosno *predrasuda* koje mu zastiru um i kvare njegove zaključke. S fizikalnog stanovišta, neki smatraju kako postoji samo sadašnjost; prošlost je nepovratno prošla dok je budućnost tek potencijalna, u smislu da vlastitim djelovanjem određujemo „oblik stvari koje dolaze“. Daklem, prošlost nam može biti važna tek ukoliko smo naučili neke pouke iz grešaka koje smo činili, a te pouke bi trebale korespondirati sa suvremenim humanističkim moralom. U centru pak njega nisu ni države, koje se rađaju i nestaju, te ni jedna ne može računati na vječnost, ni mase koje se mogu okupljati oko raznoraznih - vremenu korespondirajućih – ideja, i razilaziti se tijekom njegova proticanja od njih, nego čovjek pojedinac, osoba iliti ličnost. Stoga domoljublje blijadi pred čovjekoljubljem, nacionalizam pred kozmopolitizmom a klanjanje zastavama (obojenim krpama koje simboliziraju tek baconovske idole koji trenutno vladaju masama) i ukipljenje pred taktovima glazbe od kojih postoe duhu beskrajno privlačniji, postaje ništavno pred poklonjenjem čovjeku pojedincu i njegovoj utemeljenosti u božjim zapovjedima, odnosno humanističkom moralu; kako tko to želi shvatiti.

Bez namjere dociranja, tek podsjećanja radi, da ukratko samo spomenem devet načela suvremenog humanističkog moralu, prvenstveno orijentiranog prema osobi, kako ih je naveo *naš*, upravo tako, *naš* - jer ne tako davno, prije no podosmo različitim putevima; neki od nas svojevoljno a neki pod prinudom većine – poznati humanista *Ivan Supek*, u svojoj knjizi „*Na prekretnici milenija*“.

To su:

- uvažavati prošlost i sačuvati život
- afirmirati jednakost među ljudima
- afirmirati slobodu
- proširiti solidarnost na sve ljude
- tražiti istinu i uvažavati načelo tolerantnosti
- gajiti ljepotu i umjetnost
- dići pravo na pravdu
- promicati svjetsko jedinstvo
- biti dobar

Ugraditi u sebe ova načela i aktivno ih nastojati promicati u svim sferama života, meni lično je značajnije od pamćenja povijesnih fakata, vladara, država i datuma, bitnije od klečanja pred bilo kakvim i bilo čijim simbolima. Nekako sam svoj prijezir prema odnosu gomile spram vitlajućih simbola, koji utapaju pojedinca u masu čineći ga tek jednom kapi tog oceana, sasvim beznačajnih ličnih osobina, izrazio u pjesmici (za nekoga možda uvredljivoj, no to je moj stav kojega se ne stidim):

*Himnospjevni krpoljubi
mjere otkucaje srca.
Kao jarbol ukrućena
gomila u transu grca,*

*dok plahta veselo vijori
s motkina vrhunca
hladeći se, što od užarene
mase, što od sunca.*

Dozvoljavam si, kao čovjek koji je preživio dva vijorenja plahti i dvije srceparajuće melodije, uz spoznaju kolikima su se tek morali pokloniti moji preci izražavajući im nametnuto poštovanje, da znam o čemu govorim.

Možda će, nešto starijima moje viđenje postati jasnije prisjete li se kolikim smo se svi mi skupa zastavama klanjali, i na koliko pjesmuljaka stajali poput stijene ukrućeni, u stavu mirno. Sve prolazi, države umiru, ideologije se mijenjaju, krpe na vrhu jarbola mijenjaju svoj redoslijed boja i oblike popratnih simbola, sad ovi a sutra oni taktovi paraju uši izazivajući nas da slijedimo instinkt gomile a ne svoj iskonski odnos prema suštinama ljudskog roda. Nekada svi mi (osim učesnika simpozija izvan regije) bijasmo sudržavljani, pod istom zastavom i istom melodijom „općinjeni“ – zašto bismo se danas manje ili više uzajamno poštivali samo rad činjenice što tome više nije tako? Daleko od toga da propagiram ideju povijesnog zaborava, ali je podjednako daleko moje robovanje floskuli „*oprostiti da, zaboraviti ne*“, koja se ponavlja otkada je svijeta i vijeka. Jer, da smo si zaista oprostili (a govorim o svekolikom čovječanstvu koje si uzajamno vječno nešto „*oprašta i ne zaboravlja*“, da bi koliko sutra zaboravilo na svoja zaklinjanja) – onda ne bi bilo klanja, krvi i genocida kojih je prepuna ljudska povijest; onda rečena izreka ne bi ni bila floskula, dapače – bila bi sasvim nepotrebna. Moja skepsa da će se ona i poslije nedavnih uzajamnih zločina na regionalnom tlu (ne želim ulaziti u raspodjelu i intenzitet krivice), ozbiljno uzeti u obzir, je ozbiljnija od vjerojatnosti da tome zaista bude tako. Ne, nisam za zaborav – povjesničari neka bez robovanja predrasudama i čista srca proučavaju činjenice, ali neka se mladim generacijama ne serviraju „argumenti“ u prilog opstojnosti ove ili one države, ovog ili onog naroda, od ovog ili onog stoljeća, jer – to je posve nebitno za izgradnju čovjeka s velikim, a na žalost u praksi uglavnom s

malim početnim slovom. Svaki narod zasigurno ima zaslужne pojedince, zaslужne ne za izgradnju nekih fantomskih, zamišljenih, „velikih“ ovih ili oni država u ime kojih se ljudi tretiraju kao topovsko meso i stoka za klanje, već nasuprot – onih koji veličaju neponovljivost osobe i ljudskog života. A ti su zasigurno „kraljevi nad kraljevima“, koji mogu proširiti kraljevstvo osobnosti više no što je ijedan vladar uspio proširiti svoju državu. O njima i treba govoriti, naučavati i isticati kao primjer, ideal koji treba poštivati i težiti mu.

Eto, ukratko, upravo je to moja kultura sjećanja – ili nekultura zaborava, ako vam je tako draže; jedino bitno, jedino važno, jedino ljudsko, jedino humano, jedino etičko što nas povezuje od davne prošlosti – preko država, vladara, ratova, genocida i nebrojenih žrtava koje možda u svojoj nevinosti ni nisu bile svijesne zašto su to postale. To je ona zlatna nit, tanka tanašna ali vrijednija od zlata i država i vladara i simbolike kojoj se klanjam, a koju humani pojedinci vjekovima i tisućljećima provlače kroz povijest ljudskog roda.

Nit koju još uvijek neizgrađene gomile, točnije – njeni sastavni djelovi koje je teško nazivati potpunim ljudskim bićima (sem, naravno, u biološkom pogledu) – svako malo nastoje, nesvjesno doduše, bezuspješno razoriti. Ta je nit čvršća od Osmanskog carstva, Austro-Ugarske, Jugoslavije i njenih osamostaljenih konstituenata, čvršća od svih prošlih i budućih oblika formalnog udruživanja ljudskih bića u ove ili one aglomeracije.

Njena čvrstina ovisi tek o relativnom malom broju draguljara humanosti, koji i na razvalinama prošlosti uvijek iznova nastoje uzgajati ono jedino trajno i vrijedno (možda upravo stoga što je malobrojno) – ljudskost dostoјnu poštovanja. Kako je i BiH – baš poput države iz koje i ja dolazim, i koja mi nije nimalo ni draža ni mrskija od vaše – upravo jedan takav fragment ne tako davno raspukle cjeline, reći će još tek toliko:

Sjećanje koje nastojim vući tijekom svog – u smislu trajanja i ličnog doprinosa društvu – beznačajnog života, je dovoljno da ispuni moju skromnu memoriju. To je sjećanje na ljude (naročito one koje cijenim), a ne na povjesne tvorevine.

One vrijede koliko i ljudi koji ih grade i nanovo ruše, a oni kojih se ja sjećam vrijede neizmjerno više! Moja duboka nada – ne uvjerenje, jer ono i prečesto krahira – je, da i učesnici simpozija većinom spadaju u takve. Na samom kraju, dozvolit će si još kratki dodatak, zbog onih koji su me eventualno svrstali u kategoriju bezosjećajnih tipova, indiferentnih prema povjesnim zbivanjima i patnjama naroda.

Radi se o pjesmi napisanoj usred najtežih trenutaka za vašu državu, kada je Sarajevo bilo pod najžešćom opsadom, a šanse za očuvanjem BiH kao cjelovite države izgledale minimalne. Pjesma naziva „*Requiem za Bosnu*“, objavljena je u mojoj zbirci poezije „*Pjesme (za iščezle krijesnice)*“, a više puta je objavljivana i na raznim internetskim portalima.

Requiem za Bosnu

*Dragulj u kruni što se runi,
biser iz školjke koja ugiba,
zlatna nit u prekinutoj struni,
ponosno se, Bosno, ne sagibaš.*

*Bosno derviša, čitapa i insana,
mahala i čuprija, Bosno islama i medrese.
Umireš Bosno pod nožem hajvana
što ih opanci i kravate mjesto časti rese.*

*Ti, Bosno onih za koje si jedina.
Koji te Istoku i Zapadu ne prodaše...
Bosno Andrića, Meše, Nasredina,
Rizvan - bega Bosno i Sokolović paše.*

*Bosno Bosanaca. Svih koji su upijali
ljudskost iz drugih civilizacija
a zauzvrat ih mržnjom zatirali
jer, "nisu baš nikakva nacija"...*

*Bosno kozmopolitska. Ne srpstva. Ne hrvatstva.
Ona što nisi izlila s prljavom vodom
svetu utopiju jedinstva i bratstva;
uboga Bosno; sa zmijiskim rodом.*

*Sad krvariš Bosno, teturaš se, svijaš.
Obzor oko tebe se nepovratno mrači.
Tanak ti srp već sve slabije sija...
Oh Bosno moja, kako ti duša zrači!*

Žaleći zbog nemogućnosti ličnog sudjelovanja, želim svima nama sve najbolje i ljepšu budućnost od deprimirajuće sadašnjosti.

&

Roden 1950. godine u Čakovcu, Hrvatska – tadašnja Jugoslavija. Studirao eksperimentalnu fiziku. Piše poeziju, kratke priče, SF pripovjetke, eseje i aforizme. Objavio dvije knjige poezije: „Pjesme (za iščezle krijesnice)“, „Odlazak“ – istu je satirički (elektronski) časopis „MaxMinus“ proglašio najboljom satiričnom knjigom 2011. godine - i epistolarnu knjigu ratne prepiske „Ja i njihov rat“ objavljenoj i u elektronskom obliku. Prije i za vrijeme rata objavljivao u nekoliko časopisa. Surađuje sa internetskim portalima. Zastupljen u dvadesetak zbornika poezije i kratkih priča iz Regije, te u „Antologiji ex Yu aforizama“. Prevoden na poljski jezik. Nagradivan.

Prvi internacionalni simpozij

Izlaganjem dr. Hariza Halilovića počeo je radni dio Simpozija Foto: S. GUBELIĆ

BiH - kultura sjećanja: sumrak ili novo buđenje

O temi sudionici govore kroz različite oblike diskursa, a sva izlaganja bit će dostupna u posebnom broju magazina Diogen pro kultura

"Bosna i Hercegovina - kultura sjećanja: sumrak ili novo buđenje" tema je Prvog međunarodnog dvodnevnnog simpozija pod nazivom Kulturna sjećanja, koji je s radom počeo jučer na Internacionalnom univerzitetu Sarajevo (IUS) na Ilijadži, čiji su organizatori MA Alma Jeftić, Program za psihologiju, fakultet umjetnosti društvenih nauka IUS; i mr. Sabahudin Hadžalić, gl. i odg. urednik Diogen pro kultura magazina.

Odgovori i pitanja

- Svaki put počinje prvim korakom, a mi smo pokušali realizirati ideju koju je još inicirala Hannah Arendt u prošlom stoljeću, kada je rekla: Ljudi koji različito žele - ne mogu se dogovoriti, a ljudi koji različito misle - oni se mogu dogovoriti. Naš cilj je da pokušamo odgovoriti i postaviti neka pitanja, s obzirom na to da mi živimo u prostoru i vremenu podijeljenih diskursa, non-stop vraćanja u prošlost, podijeljenih sjećanja. Naš cilj je da se ljudi sastanu na jednom mjestu, politolozi, filozofi, sociolozi i svi oni koji mogu dati doprinos razumijevanju kulture sjećanja unutar prostora BiH, ali i šire. Ono što mogu reći slobodno je da smo uspjeli u činjenici da su nam se javili ljudi sa tri kontinenta,

ljudi koji žele razmatrati kulturna sjećanja u kontekstu shvatnja dobrog, da zle matrice pokušamo ostaviti iza sebe i da pokušamo neka nova sjećanja kreirati sa ciljem uobičajenja stvarnosti, ali nikada na uštrb drugog i drugačijeg, kazao nam je mr. Hadžalić.

Razmatranja

Nakon pozdravnih riječi doc. dr. Muhameda Hadžabdića, prorektora za nastavna pitanja IUS-a, i Alme Jeftić, te dobrodošlice koju su sudionicima i prisutnima na Simpoziju priredili svojim nastupom učenici Srednje muzičke škole Sarajevo, izlaganje dr. Hariza Halilovića (izvanredni prof. na Monash University u Melbourneu, Australia) o temi Popularno sjećanje nasuprot "otudenim" sjećanjima u kulturi pamćenja i memorializacije u poslijeratnoj BiH, bio je uvod u širok dijapazon razmatranja teme Simpozija, govora kroz različite oblike diskursa (znanstvenog, umjetničkog, književnog, filozofskog...).

Simpozij, čiji je medijski pokrovitelj, uz magazin Diogen pro kultura, i Oslobođenje, s radom nastavlja danas, a sva izlaganja zainteresiranima će biti dostupna u posebnom broju magazina Diogen, koji će naredne godine biti promoviran u travnju.

An. Š.

Media info 11.4.2014. - 13.4.2014

The collage consists of several news snippets and video frames. At the top left is a screenshot of BHRT's website showing a video player for a 'Simpozij "Kultura sjećanja"' (Culture of Memory) segment. To its right is a large vertical logo for 'OSLOBODENJE'. Below these are two video frames: one showing a man speaking at a podium with a laptop, and another showing a person in a red jacket speaking. The middle section features a large image of a newspaper clipping from '18 KULTURA' with the headline 'Prvi internacionalni simpozij' (First International Symposium). To its right is a frame from 'SOURCE.ba' with the same symposium title. The bottom section contains two more newspaper clippings: one from 'BrzeVijesti.ba' with the same title, and another from 'Vijesti.ba' with the same title. All snippets appear to be from April 2014.

<http://www.diogenpro.com/symposium-media-coverage.html>

The collage consists of five screenshots arranged in a grid-like fashion:

- Screenshot 1:** A news article from "magazin.a" with the title "Odgovor u pitanja" and a subtitle "- Sviški put počinje prvim korakom, a mi smo pokusali realizirati ideju koju je još inicirala Hana Šimić, ali nismo mogli dobiti ljeću, da rečka: Ljudi koji različito žele - ne mogu se dogovoriti - oni se ne mogu dogovoriti. Niš cijeli je da pošakademisemo dogovoriti i postaviti neka pitanja o obrazujuću no da mi živimo u prevođenju i vremenskoj postavi naših diskusa, ono-stoga dogovoriti. Niš cijeli je da pošakademisemo dogovoriti i postaviti neka pitanja o obrazujuću no da mi živimo u prevođenju i vremenskoj postavi naših diskusa, ono-stoga dogovoriti. Niš cijeli je da se biđi sastanak naših različitih strana, naših različitih strana, filozofija, sociologija i svih onih koji ih mogu dati doprinos razumijevajujući kulturnu sjećanje prema danima, a kako Ono što mogu reći slobodno je da snio uspehlji i učinjenci da su nam se javili ljudi sa tri kontinenta, IUS-a, a Alme Jeffic, te dobrodošlice koju su sudionicima i prisutnicima dali sjećanje na sve vrijeme našeg povezivanja učenika Sređene muzičke škole Sarajevo, izlaganje dr. Harisa Kulićevića i predavanje prof. dr. sc. Mirjana Černića iz Univerziteta u Melburnu, Australija) o temi Popularno sjećanje naših "otudinim" sjevera i istoka, u kojem je predstavljen i memorizacije u svjetlosti podsticanja BiH, bio je uved u širok dijapsund razmatranja teme Simpozij u Sarajevu: Bosna i Hercegovina - kultura (znanstvenog, umjetničkog književnog, filozofskog...). Simpozij, čiji je međunarodni poslovni dio organiziran od strane našeg partnera za kulтуru, u Odsjeku za arhitekturu i arhitekturu nastavljajući današ, a sva izlaganja zainteresiranih učenika će biti objavljena na platformi našeg magazina Diogen, koji će naredne godine biti promoviran u travnju.

Ams. 5.

Screenshot 2: A screenshot of a Facebook event page titled "PODŽURITE PODZIJEVANJA SPREMIKA PARNIJU PAŠU E. U SARAJEVU SVIJETOM JAZOVOM GUDARSTVOM XMAS". The cover photo shows a person in a Santa Claus costume. The event details mention "Bosna i Hercegovina – kultura sjećanja: sumrak ili novo budjenje" and "Sarajevo, 13.4.2014. godine".

Screenshot 3: A screenshot of a news article from "RADIO TELEVIZIJA TUBANSKOG KANTONA" with the headline "Brze TK vjesni - 13.4.2014. godine". The text discusses the conference and its speakers.

Screenshot 4: A screenshot of a news article from "24info.ba" with the headline "VIDEO / Sarajevo: Simpozij 'Bosna i Hercegovina - kultura sjećanja: sumrak ili novo budjenje'".

Screenshot 5: A screenshot of a video from "24info.ba" showing a panel discussion at the conference. Several people are seated at a table, and one man is standing at a podium speaking.

DNEVNIK 2
DNEVNIK 2
13.04.2014 - Pile, ET, 340

BH
RT
Bosna i Hercegovina
Radiotelevizija i komunikacije
Radiotelevizija i komunikacije

on / na 27:49 minute/i

Vjesti u 7 @ Hayat TV
12 April, 1h

Sarajevo: Simpozij "Bosna i Hercegovina - kultura sjećanja: sumrak ili novo buđenje"

U saradnji Internacionlog univerziteta u Sarajevu (IUS) i pro kulturnog magazina "DioGen", održava se prvi međunarodni simpozij "Bosna i Hercegovina - kultura sjećanja: sumrak ili novo buđenje".

facebook

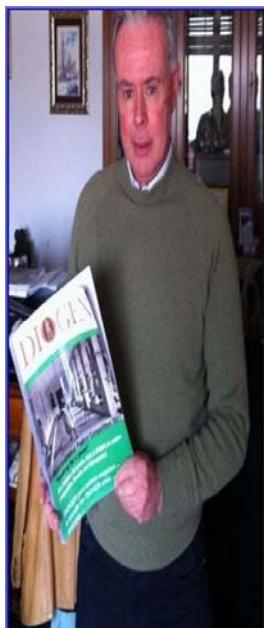
I International Symposium on Culture of Remembrance

„Bosnia and Herzegovina –
Culture of Remembrance:
Twilight or New Awakening“
12-13 April 2014
I International Symposium on Culture of Remembrance „Bosnia and Herzegovina – Culture of Remembrance: Twilight or New Awakening“ IUS, Sarajevo, 12-13 April 2014 IUS, Sarajevo

<http://www.diogenpro.com/symposium-12-13-april-2014.html>

organizatori

Alma Jeftić M.A.; Program za psihologiju,
Internacionalni Univerzitet Sarajevo

Sabahudin Hadžalić Mr.sc.; gl. i odg.
urednik, DIOGEN pro kultura magazin,
SAD

organised by

Sabahudin Hadžalić MSc; Editor in chief,
DIOGEN pro culture Magazine, USA

Alma Jeftić M.A., Psychology Program,
International University of Sarajevo

Alma Jeftić

Sabahudin Hadžalić

Media biro d.o.o.
Zmaja od Bosne bb
Sarajevo
ID 4201578870008
PDV 201578870008
Br.bn-a 1941019315500147

PJ br. 1 Hamdije Cemerlica br.33
PJ br. 2 IMPORTANNE CENTAR (-1)
PJ br. 3 Hamdije Cemerlica br.35

